

De Feesten van de
HEERE

De Feesten van de
HEERE

Hans van de Lagemaat

Schrijver: Hans van de Lagemaat
ISBN: 9789463420709
© Hans van de Lagemaat

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Sabbat.....	24
3	Pascha	47
4	Ongezuurde broden.....	70
5	Eerstelingen.....	86
6	Wekenfeest.....	112
7	Gedenkdag van het bazuingeschal	144
8	Grote Verzoendag.....	160
9	Loofhuttenfeest	180

1 Inleiding

Waarom een studie van het Oude Testament?

In de volgende studies gaan we de feesten van Israël bestuderen; of beter, de 'feestdagen van de HEERE' (Lev. 23:2). Bij die studies nemen we Leviticus 23 als ons uitgangspunt.

De eerste vraag die er dan op ons afkomt, is: waarom zouden we dat doen? Waarom zouden we sowieso het Oude Testament bestuderen? En waarom in het bijzonder zo'n ingewikkeld boek als Leviticus, dat vol staat met rituelen, offerandes en feesten? Hebben die ons nog iets te zeggen? Kan dat boek ons nog van enig geestelijk nut zijn?

Op deze belangrijke vragen zijn er diverse antwoorden mogelijk. We zullen er een paar bekijken.

De Heere Jezus onderwees uit het OT

Ten eerste onderwees de Heere Jezus uit het Oude Testament. Wat leerde Hij dan? Hij leerde hen aangaande Zichzelf. Twee discipelen waren op weg naar Emmaüs, kort na die ernstige gebeurtenissen in Jeruzalem. Dat alles was ook hun gespreksstof. Hun Vriend was gekruisigd, gedood en begraven. Degene, van Wie zij vast geloofden dat Hij de Messias was, was niet meer. Hoe zou je niet over deze dingen spreken, als je het net voor ogen had zien gebeuren? Toen kwam de Heere zelf bij hen lopen. Hij vroeg hen waar ze toch zo druk over in gesprek waren. Wat was er dan toch gebeurd? Terecht wekte dit de verwondering bij Kleopas en zijn metgezel.

'Bent U als enige een vreemdeling in Jeruzalem dat U niet weet welke dingen daar in deze dagen gebeurd zijn?' (Luk. 24:18).

Toen vertelde Kleopas verder. Hij was een Profeet, krachtig in werken en woorden. Jezus de Nazarener. Hij zou Israël verlossen. Maar de overpriesters en oversten hadden Hem gekruisigd. En nu, op de derde dag, waren er vrouwen gekomen, die vertelden dat engelen hen gezegd hadden dat Hij leefde. Zijn graf was leeg. En Zijn lichaam konden zij niet vinden.

Deze twee Emmaüsgangers waren verwonderd geweest over de onwetendheid van de Vreemdeling die naast hen was komen lopen, maar nu betoont diezelfde Vreemdeling zich verwonderd over hún onwetendheid.

'En Hij zei tegen hen: O onverstandigen en tragen van hart! Dat u niet gelooft al wat de profeten gesproken hebben! Moest de Christus dit niet lijden en zo in Zijn heerlijkheid ingaan? En Hij begon bij Mozes en al de profeten en legde hun uit wat in al de Schriften over Hem geschreven was.' (Luk. 24:25-27).

Zie je dat? 'Al de Schriften'. Dat waren de Schriften van Israël. De wet van Mozes, de Profeten, en de Psalmen (Luk. 24:44). 'Al de Schriften'. Dus ook Leviticus. En misschien moet ik wel zeggen: juist Leviticus. Hij onderwees hen uit al de Schriften, hetgeen van Hem geschreven was. Hij is de kern van de Schrift; ook van het Oude Testament. Ook daarin vinden we van Hem geschreven. Ook daarin vinden we van Zijn lijden en daarop volgende heerlijkheid. Het gevolg van dit onderwijs van de Heere was groot. De ogen van zijn discipelen werden geopend (Luk. 24:31). Hij opende de Schriften.

Hij opende hun ogen. En daarmee verstonden zij de waarheid van het geopende graf (Luk. 24:2, 31, 32).

De Schriften getuigen van Hem

De Schriften, en we hebben het dus over de Schriften van Israël, het Oude Testament, getuigen van Hem. Ze zijn Zijn getuigen. Een getuige is iemand die je woorden wil bevestigen, bijvoorbeeld voor een rechtbank. Zo getuigen de Schriften van de waarheid van Christus; van wat Hij sprak; van wat Hij deed. Ja meer nog, ze getuigen van Wie Hij zei dat Hij was. Tegen de elf apostelen sprak Hij op dezelfde wijze als tot de twee discipelen op weg naar Emmaüs.

‘En Hij zei tegen hen: Dit zijn de woorden die Ik tot u sprak toen Ik nog bij u was, dat alles vervuld moest worden wat over Mij geschreven staat in de Wet van Mozes en in de Profeten en in de Psalmen. Toen opende Hij hun verstand zodat zij de Schriften begrepen. En Hij zei tegen hen: Zo staat er geschreven en zo moest de Christus lijden en uit de doden opstaan op de derde dag.’ (Luk. 24:44-46).

Dus reeds in het Oude Testament kunnen we het lijden, sterven en de opstanding van de Heere vinden. De woorden uit datzelfde Oude Testament heeft de Heere willen gebruiken om ogen en verstand te openen. Kunnen we niet dezelfde zegen verwachten als Hij met Zijn licht het heilig blad bestraalt en ons door Zijn Geest onderwijst?

‘U onderzoekt de Schriften, want u denkt daardoor eeuwig leven te hebben, en die zijn het die van Mij getuigen.’ (Joh. 5:39).

De Heere spreekt hier tot ongelovige Joden. De verzen 31 tot 39 staan helemaal in het teken van ‘getuigen’ en ‘getuigenis’. Het zijn diezelfde Schriften die de Joden zo ijverig bestudeerden. Ze meenden daarin het eeuwige leven te hebben. Het is waar! Maar niet in het bestuderen ervan ligt het eeuwige leven. Het is in de Persoon Die erin verborgen ligt. Naar Hem moesten ze zoeken. Nog scherper zegt de Heere het tegen hen:

‘Denk niet dat Ik u zal aanklagen bij de Vader; die u aanklaagt, is Mozes, op wie u uw hoop gevestigd hebt. Want als u Mozes geloofde, zou u Mij geloven; want hij heeft over Mij geschreven. Maar als u zijn Schriften niet gelooft, hoe zult u Mijn woorden geloven?’ (Joh. 5:45-47).

Zonder Christus heeft ook Mozes niets te vertellen. Dat betekent dat we ons tot de feesten van de HEERE wenden om met een brandend hart de Christus erin te ontmoeten. Enig ander doel is zinloos. Dat is wat de Heere Jezus ons voorhoudt. Met die intentie is dit boekje geschreven.

Paulus onderwees uit het OT

We zien ten tweede ook hoe Paulus uit de Schriften van het Oude Testament onderwijst. Paulus was een man die veel had meegemaakt; veel gestudeerd; een bijzondere bekering doorgemaakt; veel geleden, maar ook veel van de heerlijkheid van de Heere gezien. Dat zal alles doorgeklonken hebben in zijn prediking. Dat wat hij zelf doorleefd had, was echter niet de inhoud van zijn prediking. Hij predikte niet zijn eigen leven en ook niet zijn eigen ervaringen. Hij predikte Christus uit de Schriften.

‘En Paulus ging naar zijn gewoonte bij hen naar binnen en drie sabbatten lang ging hij met hen in gesprek vanuit de

Schriften. Hij opende die en zette voor hen uiteen dat de Christus moest lijden en opstaan uit de doden, en dat deze Jezus de Christus is, Die ik- zo zei hij- u verkondig.’ (Hand. 17:2, 3)

Dat was ook zijn prediking tot de Galaten geweest:

‘u voor wie Jezus Christus eerder voor ogen is geschilderd alsof Hij onder u gekruisigd was’ (Gal. 3:1).

In Thessalonica ging het mis, maar in Berea ontvingen de Joden het woord van Paulus ‘met grote bereidwilligheid’ en deden het mooiste en het beste wat een prediker van het Evangelie kan overkomen. Zij onderzochten ‘dagelijks de Schriften om te zien of deze dingen zo waren’ (Hand. 17:11).

Ook het Oude Testament is nuttig tot lering

Behalve dat de Schriften van hem getuigen zijn zij ook

‘nuttig om daarmee te onderwijzen, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de rechtvaardigheid, opdat de mens die God toebehoort, volmaakt zou zijn, tot elk goed werk volkomen toegerust.’ (2 Tim. 3:16, 17).

Dat is een hoog doel, maar ook dit is niet voor niets geschreven. Als we ons in afhankelijkheid van de Heere overgeven aan de Schrift, worden we toegerust; of we dit nu direct merken of niet. Maar het onderwijs bereidt ons voor op de dag dat we het nodig hebben.

Een voorbeeld van ‘weerleggen’ zien we ook weer bij de Heere. De Sadduceeën, die de opstanding loochenden, kwamen met een hypothetisch geval bij Hem; ongetwijfeld weer om Hem klem te zetten. Ik zal daar nu verder niet op in gaan. We willen de les

trekken uit het antwoord dat de Heere hen gaf. Eerst beschuldigde Hij hen van dwaling en bestrafte Hij hen dat zij de Schrift en de kracht Gods niet kennen. En ter bevestiging haalde Hij de Schrift aan:

'En wat de opstanding van de doden betreft, hebt u niet gelezen wat door God tot u gesproken is, toen Hij zei: Ik ben de God van Abraham en de God van Izak en de God van Jakob? God is niet een God van doden, maar van levenden.' (Mat. 22:31, 32).

Wellicht dat wij deze woorden niet direct begrijpen in de context van de opstanding. De schuld ligt dan helemaal aan onze kant. Bij de scharen die Hem hoorden lag het klip en klaar en sloegen de woorden in.

'Ze stonden versteld van Zijn onderricht.' (Mat. 22:33).

1 Korinthe 15

Over de opstanding gesproken. Onze gedachten gaan dan onmiddellijk uit naar 1 Korinthe 15. Dit hoofdstuk zal in het kader van de feesten van de HEERE ook vaker ter sprake komen. Dat vind je misschien niet zo voor de hand liggend.

In 1 Korinthe 5 worden we erop voorbereid dat Paulus de feesten gebruikt bij zijn onderwijs.

'Verwijder dan het oude zuurdeeg, opdat u een nieuw deeg zult zijn. U bent immers ongezuurd, want ook ons Paaslam is voor ons geslacht: Christus. Laten wij dus feestvieren, niet met oud zuurdeeg, ook niet met zuurdeeg van slechtheid en boosaardigheid, maar met ongezuurde broden van oprechtheid en waarheid.' (1 Kor. 5:7, 8).

Twee feesten die niet los van elkaar te verstaan zijn, gebruikt Paulus hier. *Pascha* en *Matsot*. Pasen en het feest van de ongezuurde broden. Beide zagen terug op de verlossing van het volk uit Egypte. En Paulus gebruikt ze hier in een nieuwe context. Pasen kunnen we ook lezen in 1 Korinthe 15:3, de dood van het Lam. Niet voor niets gebruikt Paulus hier immers de woorden 'naar de Schriften'. Het feest der eerstelingen, de dag na de laatste dag van het feest der ongezuurde broden, is een beeld van de opstanding van de Heere. (1 Kor. 15:4). En in dat kader gebruikt Paulus dat feest ook.

'Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden en is de Eersteling geworden van hen die ontslapen zijn.' (1 Kor. 15:20).

We zien het nogmaals in vers 23:

'Christus als Eersteling, daarna wie van Christus zijn'.

Pinksteren, of *Shevoeot* lezen we daarom ook in de verzen 20 en 23. Dat zijn degenen die van Christus zijn.

Nieuwjaarsdag is in de Schrift de 'gedachtenis des geklanks' (Lev. 23:24, SV), de gedenkdag die werd aangekondigd door bazuingeschal. Het lijkt mij dat vers 52 van 1 Korinthe 15 daarnaar verwijst.

'In een ondeelbaar ogenblik, in een oogwenk, bij de laatste bazuin. Immers, de bazuin zal klinken en de doden zullen als onvergankelijke mensen opgewekt worden, en ook wij zullen veranderd worden.' (1 Kor. 15:52).

Al deze dingen zullen we in de volgende hoofdstukken nader moeten uitdiepen.

De feesten

De feesten van de HEERE die we in Leviticus 23 tegenkomen zijn achtereenvolgens:

1. Sabbat, de wekelijkse rustdag (v. 3)
2. Pascha (v. 5)
3. Feest van de ongezuurde broden (v. 6-9)
4. *Omer Reshiet*, de eerste schoof, Eerstelingen (v. 10-14)
5. Wekenfeest, (Pinksteren) (v. 15-22)
6. Gedachtenis des Geklanks, Gedenkdag, aangekondigd door bazuingeschal (v. 24, 25)
7. Grote Verzoendag (v. 27-32)
8. Loofhuttenfeest (v. 34-43)

We kunnen deze feesten in drie groepen verdelen. De eerste groep bestaat alleen uit de sabbat. Na de beschrijving ervan, begint het hoofdstuk als het ware opnieuw.

De andere zeven feesten laten zich na Pinksteren scheiden in de voorjaars- en de najaarsfeesten. Die scheiding is niet kunstmatig. Ten eerste ligt er een betrekkelijk lange tijd tussen Pinksteren en Nieuw Jaar. Dat is bij Eerstelingen en Pinksteren weliswaar ook zo, maar die zijn onlosmakelijk met elkaar gekoppeld door het tellen van de sabbatten. (Lev. 23:15, 16).

Ten tweede vindt de laatste groep van drie helemaal in de zevende maand plaats.

Misschien wel de duidelijkste reden om de scheiding na Pinksteren aan te brengen komt uit de woorden van de Schrift zelf. Twee maal vinden we de woorden

'Ik ben de HEERE, Uw God',

namelijk in vers 22 en vers 43. Vers 22 sluit de beschrijving van de voorschriften voor Pinksteren af en vers 43 doet dat met het laatste feest, Loofhutten. En het is alsof God ons zo Zelf op deze tweedeling wil wijzen.

Een schaduw der toekomstige dingen

Met typologie moeten we altijd een beetje oppassen. Het is erg eenvoudig om daarin door te slaan. Maar dat we de feesten van Israël typologisch mogen, ja, moeten uitleggen vinden we bevestigd in de brief van Paulus aan de Kolossenzen. In het tweede hoofdstuk van deze brief vermaant Paulus de gelovigen in Kolosse tegen verschillende soorten van dwaling, waaronder de gnostiek. Maar hij maant hen ook zich niet in vervoering te laten brengen door de Joodse rituelen, en zich daarin zeker niet te laten oordelen.

'Laat dus niemand u veroordelen inzake eten of drinken, of op het punt van een feestdag, een nieuwe maan of de sabbatten. Deze zaken zijn een schaduw van de toekomstige dingen, maar het lichaam is van Christus.' (Kol. 2:16, 17).

De feestdagen, de nieuwe manen, de sabbatten; ze zijn een schaduw van 'toekomstige dingen'. Als de zon schijnt kunnen we uit de schaduw iets leren van de realiteit van de dingen waar zij op schijnt. De schaduw, het beeld geeft ons een idee van de werkelijkheid. Zo is het ook met de Bijbelse schaduwen. Als Gods licht er over schijnt gaan we iets van de werkelijkheid zien. Zo zijn de feesten van Israël ook een schaduw. We moeten daar dus niet in blijven steken. Ze zijn de werkelijkheid niet. Maar door ze te bestuderen en Schrift met Schrift te vergelijken, leren we, met de hulp van Gods Geest, iets aangaande 'toekomstige dingen'.

Israël en toekomstige dingen hebben alles met elkaar te maken. Ook hiervan getuigt de Schrift onomwonden. Als voorbeeld zullen we naar Jesaja 44 kijken. Maar er zijn meerdere Schriftplaatsen aan te halen, die even zo duidelijk spreken.

'Zo zegt de HEERE, de Koning van Israël, zijn Verlosser, de HEERE van de legermachten: Ik ben de Eerste en Ik ben de Laatste, en buiten Mij is er geen God. En wie kan, zoals Ik, roepen, het bekendmaken en het voor Mij uiteenzetten, sinds Ik een eeuwig volk een plaats gegeven heb? En laten zij de toekomstige dingen, dat wat komen zal, hun bekendmaken.'
(Jes. 44:6, 7).

De God van Israël laat door Zijn volk, het eeuwige volk, toekomstige dingen vertellen. En merk op de woorden: 'dat wat komen zal'. Dat geeft vastheid, zekerheid aan die verkondiging. Het zal allemaal zeker gebeuren. Die verkondiging komt door het volk tot ons door de profetieën, en door de schaduwen en beelden. In deze verkondiging van toekomstige dingen onderscheidt de HEERE zich van de ijdele afgoden (Jes. 41:21-29); en hiermee onderscheidt Israël zich van de andere volkeren.

Typologie

Met de bestudering van de feesten krijgen we dus te maken met typologie. Typologie is niet hetzelfde als profetie. Typologie is ook geen 'vergeestelijking' van de Schrift. Typologie gaat in de eerste plaats over historische gebeurtenissen of zaken. Die laten we staan. We gaan niet aan de waarheid ervan tornen. De eerste uitleg staat altijd in de historische context.

Typologie moet ook altijd in overeenstemming zijn met de algemene leer van de Schrift. Aan de hand van beelden en

schaduwen mogen we geen nieuwe waarheden afleiden. Wel dienen de typen ertoe om de waarheid dieper te onderscheiden, om ons Christus beter te doen leren kennen en om ons te sterken en ons op te bouwen in ons geloof. De beelden en typen brengen ons ook tot verwondering over de schoonheid en eenheid van de Heilige Schriften.

Als voorbeeld noem ik Jona. Nadat Jona in een hevige storm over boord was gezet, verkeerde hij daarna drie dagen en drie nachten in het ingewand van een grote vis (Jona 1:17). Dat is historisch; waar gebeurd. Maar de Heere Jezus gebruikt het om de Schriftgeleerden en Farizeeën een teken te geven, en hen iets te leren aangaande 'toekomstige dingen'.

'Toen antwoordden sommigen van de Schriftgeleerden en Farizeeën: Meester, wij zouden van U een teken willen zien. Maar Hij antwoordde en zei tegen hen: Een verdorven en overspelig geslacht verlangt een teken, maar het zal geen teken gegeven worden dan het teken van Jona, de profeet. Want zoals Jona drie dagen en drie nachten in de buik van de grote vis was, zo zal de Zoon des mensen drie dagen en drie nachten in het hart van de aarde zijn. De mannen van Ninevé zullen opstaan in het oordeel samen met dit geslacht en zullen het veroordelen, want zij hebben zich bekeerd op de prediking van Jona; en zie, meer dan Jona is hier!' (Mat. 12:38-41).

Met deze wetenschap, dat de Heere de meerdere Jona is, kunnen we de gebeden van Jona, bij gelijkenis ook toepassen op die van de Heere in Zijn ondoorgrondelijke lijden. Hoe mooi is de les die we leren uit de slotwoorden van dat gebed:

'Het heil is van de HEERE'.

In dat woord voor 'heil' ligt *Jeshua*, Jezus, ten grondslag. Zijn dood en opstanding zijn ons heil.

Afgesproken tijd

De feesten van de Heere zijn weliswaar godsdienstige feesten, maar het oorspronkelijke woord houdt meer dan dat alleen in. De SV heeft het over 'de gezette hoogtijden' in plaats van 'feestdagen'.

In het enkelvoud komen we het dikwijls tegen in de betekenis van 'afgesproken' of 'vastgestelde tijd'. Let bijvoorbeeld op de geboorte van Izak (Gen. 17:21; 18:14; 21:2) of ook de geboorte van een zoon bij de Sunamitische vrouw (2 Kon. 4:16, 17).

Vanuit de betekenis van 'vastgestelde tijd' komen we ook op de betekenis van 'samenkomst'. Zo werd de tabernakel genoemd; de tent der samenkomst. Als je een ontmoeting wilt hebben met iemand, moet je eerste een tijd afspreken; anders is er grote kans dat je elkaar mist. 'De tent der samenkomst' is de tabernakel. Daar moest men zich op afgesproken tijden verzamelen voor de ontmoeting met God, Die er woonde.

Tot aanduiding van vaste tijden en van dagen en jaren

De eerste keer waar een woord in de Schrift voorkomt is vaak van grote betekenis. We vinden het woord in het meervoud, zoals in 'feestdagen' voor het eerst in Genesis 1:14.

'En God zei: Laten er lichten zijn aan het hemelgewelf om scheiding te maken tussen de dag en de nacht; en laten zij zijn tot aanduiding van vaste tijden en van dagen en jaren!' (Gen. 1:14).

De zon en de maan werden geschapen om scheiding te maken tussen de dag en tussen de nacht, tot tekenen (SV) en tot vastgestelde tijden.

De indeling van het jaar, en ook alle jaartellingen, zijn gebaseerd op deze twee hemellichamen. Zomer en winter, zaaiing en oogst, de indeling van jaar in maanden, het is alles vastgesteld door de stand van deze twee hemellichamen. Ze zijn er 'tot vaste tijden'.

Dit geldt ook voor de jaarlijkse feesten in Israël. Pasen, Ongezuurde broden, Eerstelingen en Pinksteren moeten in het voorjaar vallen, vanwege het karakter van de feesten. De tijden waarop elk van de feesten gehouden werden waren helemaal afhankelijk van de stand van de maan. Pasen viel op volle maan in de eerste maand. De laatste drie feesten vielen allemaal in de zevende maand. De dag van het bazuingeschal begon exact op de zevende nieuwe maan, het moment dat de maansikkel voor het eerst weer zichtbaar werd. De volgende twee feesten vielen dan achtereenvolgens op de tiende en de vijftiende van de zevende maand. Dit hield dus in dat de dagen en de nachten geteld moesten worden.

Het is dus niet verwonderlijk dat voor de feesten van de HEERE het woord voor 'vaste tijden' werd gebruikt.

Tekenen

De zon en de maan waren er ook 'tot tekenen'.¹ Dat geldt ook voor de feesten in Israël. Zij zijn 'tot tekenen'. De sabbat is expliciet zo beschreven.

'Hij zal tussen Mij en tussen de Israëlieten voor eeuwig een teken zijn.' (Ex. 31:17).

¹ De SV van Genesis 1:14 luidt (beter dan de HSV): 'en dat zij zijn tot tekenen en tot gezette tijden en tot dagen en jaren'.

De tekenen in de zon en de maan zijn voorboden van de wederkomst van de Heere Jezus.

'En er zullen tekenen zijn in zon, maan en sterren, en op de aarde benauwdheid onder de volken, in radeloosheid vanwege het bulderen van zee en golven.' (Luk. 21:25).

'En meteen na de verdrukking van die dagen zal de zon verduisterd worden en de maan zal zijn schijnsel niet geven en de sterren zullen van de hemel vallen en de krachten van de hemelen zullen heftig bewogen worden. En dan zal aan de hemel het teken van de Zoon des mensen verschijnen; en dan zullen al de stammen van de aarde rouw bedrijven en zij zullen de Zoon des mensen zien, als Hij op de wolken van de hemel komt met grote kracht en heerlijkheid.' (Mat. 24:29, 30).

'En er verscheen een groot teken in de hemel: een vrouw, bekleed met de zon, en de maan was onder haar voeten en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren.' (Opb. 12:1).

Ook bij de geboorte en kruisdood van de Heere lieten de hemellichamen zich niet onbetuigd.

Zouden de feesten van de HEERE niet eenzelfde verklaring kunnen hebben? Getuigen zij ook niet van het heil in de Heere Jezus in alle aspecten. Een onderzoek naar deze tekenen zullen de inhoud zijn van deze studies.

De tekenen van de zon en de maan lijken ook alles te maken hebben met het volk Israël. Jeremia 31:35, 36 is daar een voorbeeld van.

‘Zo zegt de HEERE, Die de zon tot een licht geeft overdag en de vaste orde van maan en sterren tot een licht in de nacht, Die de zee opzweept, zodat haar golven bruisen, HEERE van de legermachten is Zijn Naam. Als deze verordeningen ooit zouden wijken van voor Mijn aangezicht, spreekt de HEERE, dan zou ook het nageslacht van Israël ophouden een volk voor Mijn aangezicht te zijn, alle dagen!’ (Jer. 31:35, 36).

Het bestaan van het volk lijkt hier direct gekoppeld aan de ordeningen van zon, maan en sterren.

Is dat ook niet zo met de feesten in Leviticus 23? Zonder Israël zijn er geen feesten en de feesten zijn niet te verklaren zonder de geschiedenis en de toekomst van dit bijzondere volk. De feesten zijn aan Israël gegeven, en aan geen ander volk. De verklaring van deze feesten moeten we dan ook op geen enkele andere wijze willen vinden dan in relatie tot dit volk.

De feesten belangrijk voor Israël

Hoe belangrijk de feesten voor Israël waren kunnen we onder andere wel opmaken uit de Klaagliederen van Jeremia. Na de wegvoering van het volk is een van de gevolgen dat de straten er zo troosteloos bijliggen.

‘De wegen van Sion treuren, ze zijn zonder feestgangers. Al haar poorten zijn verwoest; haar priesters zuchten.’ (Klaagl. 1:4).

De verwijzing is hier naar één van de drie jaarlijkse feesten waarop het volk naar Jeruzalem stroomde om rond de tempel de plechtigheden bij te wonen. De vrome Israëliet zal zich in elk geval ten dele bewust zijn geweest van de historische en profetische

betekenis ervan. Maar dat is nu weg, voorbij. De wegen van Sion treuren. Niet zozeer in de eerste plaats omdat alle drukte eruit is verdwenen, maar juist omdat er niemand meer op het feest komt. Met de verwoesting van stad en volk is ook de inhoud verdwenen. De vreugde over Gods machtige verlossing uit Egypte werd met Pascha niet meer herdacht in de straten van Jeruzalem. Ze lagen er verlaten bij. En op de vreugdevolle tijd waarin de Heere in het midden van Zijn volk zou komen wonen, werd in het Loofhuttenfeest ook niet meer met blijdschap vooruitgezien. Met het verdwijnen van de viering van de feesten was de betekenis van Israël zinloos geworden. Het was alsof de maan was verduisterd en de zon zijn licht niet meer gaf.

Een plan in de Bijbel

Ik besluit deze inleiding met de opmerking dat de Bijbel een plan bevat. Het is niet alleen een Boek waarin we de weg der zaligheid kunnen ontdekken. Het is zeker geen verzameling van losse teksten om uit te preken. De Schrift bevat een orde. God openbaart erin wat Hij doet in deze wereld en waar het naartoe gaat.

God heeft de mens geschapen met een doel. Dat doel lezen we onder andere in Genesis 1:26.

'En God zei: Laten Wij mensen maken naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis; en laten zij heersen over de vissen van de zee, over de vogels in de lucht, over het vee, over heel de aarde en over al de kruipende dieren die over de aarde kruipen!' (Gen. 1:26).

Het kernwoord is hier 'heersen'. Datzelfde vinden we in vers 28.

'En God zegende hen en God zei tegen hen: Wees vruchtbaar, word talrijk, vervul de aarde en onderwerp haar, en heers

over de vissen van de zee, over de vogels in de lucht en over al de dieren die over de aarde kruipen!" (Gen. 1:28).

Dat was een hoge roeping voor de mens. God gaf hem het mandaat over zijn pas geschapen aarde met al haar schepsels. Als een verheven en wijs koning mocht Adam onder Gods zegen dit aardrijk onderwerpen en besturen. Er was wel een voorwaarde: onvoorwaardelijke gehoorzaamheid van Adam en Eva aan God.

In Genesis 3 volgt dan de grote catastrofe, de zondeval. De woorden van de slang leken aantrekkelijker dan Gods Woord en de heerschappij verwerd tot een tirannie. In onze huidige tijd probeert de mens nog te redden wat er te redden valt; maar tevergeefs. Het aardrijk is om Adams wil vervloekt geworden (Gen. 3:17).

Is dit dan het einde? Is Gods doel met de mens dan mislukt? Is het mogelijk om Gods plannen zo te dwarsbomen?

Nee, de heerschappij zal hersteld worden. De Bijbel spreekt over 'de laatste Adam' en 'de tweede Mens' (1 Kor. 15:45, 47). En wie is Hij? De Heer uit de hemelen. Hij zal de heerschappij herstellen. Hij zal de rechtmatige heerser op aarde zijn. Dat lezen we onder andere in Hebreëen 2.

'Want Hij heeft de komende wereld, waarover wij spreken, niet onderworpen aan de engelen, maar iemand heeft ergens getuigd²: Wat is de mens, dat U aan hem denkt, of de mensenzoon, dat U naar hem omziet? U hebt hem voor korte tijd minder gemaakt dan de engelen; met heerlijkheid en eer hebt U hem gekroond. U hebt hem gesteld over de werken van Uw handen; alle dingen hebt U onder zijn voeten

² Psalm 8